

LIITE 4 Hakemusluonnos työllisyyden kuntakokeiluun

1. Kokeiluun osallistuvat kunnat

Vantaan kaupunki

Vuoden 2018 lopussa Vantaan väkiluku oli 228 166, josta työikäisten (16-64-vuotiaat) väestöosuus oli 66,1 prosenttia. Suomen- tai ruotsinkielisiä vantaalaisista oli 81,1 prosenttia ja vieraskielisiä 18,9 prosenttia. Haettavan kokeilun kohderyhmään kuuluvia vantaalaisia on URA-tietojen (17.9.2019) mukaan 12 967 henkilöä. Kohderyhmän osuus alueen TE-toimiston työnhakijoista on Vantaalla 9,3 prosenttia.

Keravan kaupunki

Vuoden 2018 lopussa Keravan väkiluku oli 36 254. Keravalaisista 12,5 prosenttia on vieraskielisiä ja ruotsinkielisiä on 1,25 prosenttia. Keravalle vuonna 2018 muuttaneista noin 25 prosenttia oli vieraskielisiä ja heidän määränsä kasvaa. Haettavan kokeilun kohderyhmään kuuluvia keravalaisia on URA-tietojen (17.9.2019) mukaan 1 890 henkilöä. Kohderyhmän osuus alueen TE-toimiston työnhakijoista on 1,4 prosenttia.

Vantaan ja Kerava yhteisen kokeilun kohderyhmään kuuluvia on yhteensä 14 857 henkilöä. Heidän osuutensa on Uudenmaan TE-toimiston työnhakijoista 10,6 prosenttia.

2. Kokeilun yhteyshenkilöt ja yhteystiedot

Vantaan kaupunki

Työllisyyspalveluiden johtaja
Timo Saari
etunimi.sukunimi@vantaa.fi

6.11.2019

+358 43 827 1061
/

Apulaiskaupunginjohtaja
Jaakko Niinistö
etunimi.sukunimi@vantaa.fi
+358 50 3210548

Keravan kaupunki

Kaupunginkamreeri
Teppo Verronen
Etunimi.sukunimi@kerava.fi
+358 40 3182322

3. Kokeilun täsmennetyt tavoitteet, keskeiset sisällöt ja toimenpiteet

(Kuvaillaa kokeilun täsmennetyt tavoitteet, keskeiset sisällöt ja toimenpiteet)

3.1 Tilannekuva

Vantaalla työllisyys on kehittynyt viime vuodet myönteisesti ja työllisyysaste Vantaalla on saavuttanut 75 prosentin, joka on Antti Rinteen hallituksen asettama koko maan tavoite. Työttömyyden lasku on kuitenkin valtakunnan trendin mukaisesti hidastunut vuoden 2019 aikana. Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston tietojen mukaan Vantaalla on työttömänä noin 9 700 henkeä ja Keravalla 1503 (09/2019). Vantaan työttömyysaste on 8,6 prosenttia ja Keravan 8,4 prosenttia. Työllisyyden kuntakokeiluun osallistumalla Vantaa ja Kerava tavoittelee työllisyysasteen nostamista tai vähintään pysymistä vastaavalla tasolla ennustetuista heikentyvistä talouden suhdanteista huolimatta.

Vantaalla työpaikkamäärän kasvu on ollut merkittävää. Vantaalle on syntynyt vuosina 2007-2017 noin 16 000 uutta työpaikkaa. Vantaan alueella toimii yli 12 000 yritystä, jotka työllistävät yhteensä noin 88 000 henkilötövuoden verran. Toimialoista eniten työpaikkoja Vantaalla on tukku- ja vähittäiskaupassa, kuljetuksessa sekä varastoinnissa ja teollisuudessa. Työpaikkaomavaraisuus on Vantaalla korkea, 107,6 prosenttia, vaikkakin sen suunta on ollut hieman laskussa runsaan väestönkasvun seurauksesta. Väestönkasvu oli vuonna 2018 Vantaalla suurempaa kuin missään muussa Suomen kunnassa. Vantaan muuttovoitosta

6.11.2019

vieraskielisten osuus oli peräti 78 prosenttia. Väestönkasvu kasvattaa julkisten palveluiden kustannuksia ja vaatii kaupungilta investointeja. (Vantaan kaupungin tietopalvelu / Tilastokeskus) Vieraskielisten työllistymisen onnistuminen pääkaupunkiseudulla on tärkeä kysymys valtakunnallisesti pääkaupunkiseudun väestörakenteen maahanmuuton myötä tapahtuvan muutoksen ja seudun kansantaloudellisen painoarvon takia. Vuoden 2018 lopussa ulkomaalaisten työttömyysaste oli pääkaupunkiseudun kaupungeissa 2,6-2,9 kertaa suomen kansalaisten työttömyysastetta korkeammalla tasolla.

Keravan asukasmäärä kasvoi kahdeksanneksi nopeimmin Suomessa, 1,9 % vuosivauhdilla. Keravalaisia oli vuoden 2018 lopussa 36 254 (asukasmäärä 2017: 35 579; 2016: 35 531). Keravan työpaikkamäärä on vakiintunut n. 73 % tasolle. Keravan työpaikkaomavaraisuuden kasvua hidastaa yritystonttien vähäinen tarjonta Keravan maapinta-alan pienuudesta johtuen.

Sekä Vantaan että Keravan haasteena on matala koulutustaso. Vantaan 25 vuotta täyttäneestä väestöstä 28 % on suorittanut enintään perusasteen tai se on tuntematon, 37 % toisen asteen ja 35 % korkea-asteen tutkinnon. Työttömien työnhakijoiden koulutustaso on selvästi työssäkäyvien koulutustasoa matalampi. Työttömistä 39 % ei ole peruskoulun jälkeistä tutkintoa tai se on tuntematon, 38 % on toisen asteen koulutus ja 22 % korkea-asteen tutkinto (Vantaan kaupungin tietopalvelu/ Tilastokeskus). Keravalla vastaavasti noin 30 % työttömistä työnhakijoista oli korkeintaan peruskoulun jälkeinen tutkinto, noin 50 % toisen asteen koulutus ja noin 20 % korkea-asteen tutkinto. Vantaalla sekä Keravalla työttömien työnhakijoiden palvelutarpeessa korostuu osaamisen kehittäminen.

Keravalla yli 90 % yrityksistä on pieniä alle 10 henkilötyövuotta työllistäviä yrityksiä. Kasvun myötä on syntynyt uusia piilotyöpaikkoja ja työntekijöiden palkkaamistarpeita myös pieniin yrityksiin. Nämä yritykset edustavat yleensä toimialoja, joilla on haasteita löytää osaavia työntekijöitä.

3.2 Täsmennetyt tavoitteet

Vantaan ja Keravan yhteisen kokeilun tavoitteena on lisätä henkilökohtaista ohjausta, parantaa osaavan työvoiman saatavuutta ja parantaa monialaista yhteistyötä työllistymisen esteiden poistamiseksi. Vantaa ja Kerava ovat kasvavia kaupunkeja, joissa panostetaan kaupungin elinvoiman lisääntymiseen. Yritysten toimintaedellytyksiä tuetaan, pyritään lisäämään uusien työpaikkojen syntyä ja tavoitteena on taata vahva työllisyyskehitys. Vantaan elinvoima- ja vetovoimaohjelman erityisiä kohderyhmiä ovat yritykset, potentiaaliset yrittäjät, nuoret, työttömät ja maahanmuuttajat.

TE-palvelujen tehtävien siirrolla kunnille tavoitellaan suoraa kytköstä työllisyysenhoidon ja muiden kuntien vastuulla olevien palveluiden välillä asiakkaiden kokonaistilanteen ja

6.11.2019

työllistymisen edellytysten edistämiseksi. Erityisesti kuntien työllisyyspalveluiden, sosiaali- ja terveyspalveluiden, oppilaitosten, nuorisopalveluiden ja etsivän nuorisotyön sekä elinkeinopalvelujen kesken voidaan muodostaa **monialaiseen yhteistyömalli**, jossa asiakas saa kokonaisvaltaisesti tarvitsemansa palvelut.

Kokeilussa tavoitellaan kasvokkaiseen asiakaspalveluun käytettävän ajan lisäämistä vähentämällä päällekkäisen työn ja hallinnollisen työn vaatimaa aikaa. Tämän mahdollistaa muun muassa **yhteisten tietojärjestelmien käyttö**, joka vähentää päällekkäisen työn tarvetta. Kasvokkaista asiakaspalvelua tarjoamalla pystytään kartoittamaan asiakkaan yksilöllinen tilanne kokonaisvaltaisesti, tukemaan nykyistä vahvemmin omatoimisessa työhaussa sekä tarjoamaan hänen tarvitsemansa työllistymistä, osaamista tai työ- ja toimintakykyä tukevia JTYP-lain mukaiset ja kuntien palvelut.

Uudenlaisella toiminnalla pyritään parantamaan palvelukokemusta sekä luomaan entistä **asiakaslähtöisempiä** tapoja toimia yhdessä monialaisesti. Tavoitteena on tehostaa alkuvaiheen palveluohjausta ja mahdollistaa oikeaan palveluun pääsy oikea-aikaisesti. **Tehostettu alkuvaiheen palvelu** vaikuttaa työttömyysjaksojen lyhentymiseen. Tavoitteena on työnvälityksen ja asiakkaan omatoimiseen työhaun tehostuminen. Tavoitteena on saavuttaa 10 % parannus nykytilaan. Monialaisella yhteistyömallilla haetaan myös sosiaalityön, terveydenhuollon, Kelan ja TE-palveluiden parempaa yhteensovittamista. Kokeilun aikana varmistetaan asiakkaan pääsy palvelutarpeensa mukaisten palveluiden piiriin ja pyritään minimoimaan samanaikaisten asiakasprosessien välillä olevat viiveet ja tiedonkulun haasteet.

Kokeilun tavoitteena on edistää asiakkaiden työllistymistä kehittämällä **osaamista ja koulutukseen ohjautumista**. Tavoitteena on luoda uusia paikallisia ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuteen ja siten tarjota välineitä työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmaan. Kokeilussa huomioidaan teknologian kehityksen ja työn muutoksen tuomat haasteet. On arvioitu, että suurimmassa katoamisvaarassa olevat ammatit ovat toimisto ja taloushallinnon tehtäviä, varastointi- ja kuljetusalan tehtäviä, myyntitehtäviä sekä erilaisia valmistukseen liittyviä prosessitöitä. Nämä ammattialat ovat tällä hetkellä vantaalaisia eniten työllistävien alojen joukossa. Oppilaitosyhteistyön tiivistämisen tavoitteena on löytää ratkaisuja Vantaan ja Keravan osaamistason kehittämiseen ja pyrkiä ennakoimaan osaamistarpeita sekä asiakaslähtöisesti että muuttuvan työelämän tarpeet huomioiden. Lisäksi tulee huomioida työvoimapolitiittisten koulutusten kehittäminen osana kokeilua.

Kokeilun aikana työllisyyspalveluiden palveluita kehitetään edelleen. Tavoitteena on edistää **palkkatuetun työn kysyntää yrityksissä**. Kokeilussa on mahdollisuus hyödyntää elinkeinopalveluiden työpanosta ja yrityskontakteja työkokeilujen, palkkatukityön, oppisopimustyön sekä työvoimapolitiittisten koulutusten edistämiseksi. Tavoitteena on alle

6.11.2019

30-vuotiaiden asiakkaiden osalta palkkatuen ja oppisopimuksen kysyntää yrityksissä tavoitellaan lisättäväksi 10 % ja vähintään 30 vuotiaiden osalta 5 %.

Vantaan sitovat tavoitteet vuodelle 2020 on vahvistettu. Yhtenä mittarina on, että työttömyys Vantaalla laskee, ja että erityisesti ulkomaalaisten, pitkäaikaistyöttömien sekä alle 25-vuotiaiden määrä laskevat. Tämä tarkoittaa, että lähes koko kuntakokeilun kohderyhmä kuuluu jo Vantaan sitovien tavoitteiden piiriin. Kuntakokeilussa kohderyhmän palvelun tulisi tehostua, jotta pysytään vuoden 2020 sitovissa tavoitteissa.

Keravan yhtenä strategisena tavoitteena on tasapainoinen talous, jota edistetään aktiivisella elinvoimapolitiikalla ja edistämällä työllisyyttä. Työllisyyden edistämisen painopistealueet vuoteen 2021 saakka ovat pitkäaikaistyöttömyyden ja nuorisotyöttömyyden vähentäminen. Pitkäaikaistyöttömyyden mittarina on työmarkkinatuen kuntaosuuden määrä ja pitkäaikaistyöttömien lukumäärä. Nuorisotyöttömyyden mittareina ovat alle 30-vuotiaiden työttömien määrä, alle 30-vuotiaiden pitkäaikaistyöttömien lukumäärä, alle 25-vuotiaiden työnhakijoiden (%) alle 25-vuotiaasta työvoimasta ja ilman peruskoulun jälkeistä tutkintoa olevien 20-29 vuotiaiden työttömien työnhakijoiden lukumäärä. Kuntakokeilussa kohderyhmän palvelun tehostamisen myötä tavoitetaso voitaisiin saavuttaa vuoden 2021 loppuun mennessä.

3.3 Kokeilun sisältö ja toimenpiteet

Kokeilun sisältö rakentuu Vantaan ja Keravan asettamille, edellä kuvatuille tavoitteille. Kokeilun toimenpiteet rakennetaan kaupunkien olemassa olevien työllisyyden hoitoon liittyvien toimenpiteiden pohjalta, niitä kehittämällä sekä uuden monialaisen yhteistyömallin varaan.

Vantaan työllisyyspalveluiden nykyiset tavoitteet ovat:

- Edistää työllistymistä avoimille työmarkkinoille, kohderyhmänä erityisesti pitkäaikaistyöttömät ja nuoret
- Monialaista ohjausta sekä kuntouttavan työtoiminnan palveluita asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti
- Tiivis yritys yhteistyö vaikeasti työllistyvien saamiseksi avoimen sektorin työpaikkoihin
- Apu yrityksille osaavan työvoiman rekrytoinnissa
- Maahanmuuttajien työllisyyden edistäminen kehittämällä innovatiivisia koulutusratkaisuja yhteistyössä oppilaitosten, TE-hallinnon ja järjestöjen kanssa
- Palvelujen sähköistäminen

6.11.2019

Kuntakokeilun tavoitteet ja toimenpiteet tukevat ja täydentävät työllisyyspalveluiden nykyisiä tavoitteita ja toiminnan tehostumista haetaan nykyisiä toimenpiteitä kehittämällä. Vantaan ja Keravan kehittämistyön kärkiteemat kuntakokeilussa ovat: 1) Asiakaslähtöinen palvelumalli, 2) Osaamisen kehittäminen ja 3) Työ- ja toimintakyvyn parantaminen.

1) Asiakaslähtöinen palvelumalli

Kokeilu tuo henkilökohtaisen palvelun työttömälle nopeammin, mikäli pystymme lisäämään henkilökohtaista palvelua. Työttömän työnhakutilanne arvioidaan yhdessä kokonaisvaltaisesti työttömän omasta tilanteesta, toiveista ja tavoitteista käsin. Tässä kohtaa käytössä ovat työllisyyspalvelun nykyiset resurssit. Henkilökohtainen alkukartoitus sitoo henkilöstöresursseja, joten sähköisen botin tms. kehittäminen voisi vähentää kustannusten kasvua ja mahdollistaisi henkilöstöresurssin käytön tarkoituksenmukaisemmin.

Kokeilun aikana tullaan selkiyttämään asiakasprosesseja luomalla yhdessä suoraviivaista yhteistyötä kuntaorganisaation sisällä ja TE-palveluiden kanssa. Palvelusuunnittelussa huomioidaan kokeilun kohderyhmän laajuus ja heterogeenisyys. Palvelut mukautetaan eri tarpeisiin. Asiakkaille luodaan uusia osallistavia toimintamalleja asiakkuuden alkuvaiheeseen, jotka lisäävät mahdollisuuksia itsenäisempään asiakkuuteen ja sujuvoittaa oikeaan palveluun pääsyä. Tavoitteena on tuoda palvelut entistä paremmin asiakkaiden saataville. Näillä toimenpiteillä mahdollistetaan henkilökohtaista ohjausta tarvitsevien asiakkaiden pääsy tarvitsemaansa palveluun.

Asiakkaan ollessa työllisyyspalveluiden asiakkaana tai työvoimapolitiittisissa toimenpiteissä, työllisyyspalvelut huolehtii samalla, että asiakas saa henkilökohtaista uravalmennusta. Henkilökohtaisen uravalmennuksen on todettu lisäävän asiakkaan jatkotyöllistymistä huomattavasti. Uravalmennusta on jo käytetty, mutta sitä tulisi pystyä lisäämään esim. rekrytoimalla uravalmentajia tai ostopalveluna. Kunnilla on mahdollisuus ohjata asiakas myös ELY-keskuksen hankkimiin työvoimakoulutuksiin, työnhaku- sekä uravalmennuksiin.

Toiminnan tehostumisen yhtenä mittarina on palvelussa oloajan lyhentyminen. Tämä tulee mahdolliseksi pääsillä TE-hallinnon tietojärjestelmiin ja viranomaisvastuun siirrolla kunnalle, niin ettei asiakkaan tarvitse käydä niin monella eri "luukulla". Palvelussa oloaika voisi toimia arvioinnin apuna.

2) Osaamisen kehittäminen

Tavoitteena on tehostaa toisen asteen ja ammattikorkeakoulujen koulutuksiin ohjautumista ja parantaa osaavan työvoiman saatavuutta. Teemme aktiivista yhteistyötä ja luomme

6.11.2019

pysyviä toimintamalleja mm. Varian, Laurean, Metropolian ja Keudan kanssa. Kokeilussa luodaan uusia yhteistyömalleja oppilaitosten kanssa ja etsitään uusia ketteriä malleja osaamisen kehittämiseen huomioiden paikallisten työnantajien työvoiman osaamistarpeet.

Kokeilun aikana kartoitetaan oppisopimuskoulutusmahdollisuudet ja räätälöidään opiskelijoiden tarpeisiin vastaavat koulutuspolut. Oppisopimuskoulutukseen yhdistetään tarvittaessa esimerkiksi työelämän lupakorttikoulutuksia ja ammatillista suomen kielen koulutusta. Muillekin asiakasryhmille lisätään lupakorttikoulutuksia. Vantaan myönteisen erityiskohtelun ohjelman yhtenä toimenpiteenä on suomen kielen opetuksen antaminen valmennustalojen asiakkaille. Kielen opetus valmennustaloilla jatkuu ja ajatus on, että kielen oppiminen kuntouttavien jaksojen ja työkokeilujen yhteydessä lisääntyy.

Kuntakokeilussa tehdään ns. "työn muotoilua", jossa käymme yritysten kanssa keskustelua avointen työpaikkojen muokkaamisesta saavutettavissa oleviksi. Työllisyyspalveluilla on ymmärrys työttömistä asiakasryhmänä, joten työn muotoiluun tuodaan näkökulma siitä, millaiset työnkuvat kohtaisivat hakijoiden kanssa. Elinkeinopalveluilla on käsitys erilaisen osaamisen kannattavuuksista, johon yhdistyvät vastuullisuus ja kannattavuus. Ennen kaikkea yritys täyttäisi työvoimatarpeensa ja työnhakija työllistyisi.

3) Työ- ja toimintakyvyn parantaminen

Arviolta puolella pitkäaikaistyöttömistä on mielenterveys ja/tai päihdeongelmia. Täten työ- ja toimintakyvyn parantaminen ei onnistu ilman sosiaali- ja terveystalouden sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin. Tarjoamme pitkäaikaistyöttömille työkykyisyyteen perehtyneiden lääkärin palvelua terveysasemilla. Vantaan vuoden 2020 talousarviossa on hyväksytty yhden lääkäriresurssin kohdentaminen työllisyyspalveluihin. Osoitettu lääkäriresurssi keskitetään työllistymisen esteenä olevien terveydellisten haasteisiin.

Keravalla työ- ja toimintakyvyn arviointiin kohdennetaan ensi vuonna lääkäriresursseja lisää tarvittava määrä. Asiakasohjaus lääkärille tulisi jatkossa uuden organisaation mukaisesti työllisyyspalveluista, jolloin asiakasprosessi sujuvoittuu.

Asiakasohjaus lääkärille tulisi työllisyyspalveluiden kautta. KELAlla on ammatillisen kuntoutuksen resurssia, johon lääkäri voisi ohjata edelleen. KELAn palveluun ei ole toistaiseksi ohjautunut vantaalaisia, johtuen siitä, ettei Vantaan työttömillä ole ollut sinne ohjaavaa lääkäriresurssia käytössään, eikä terveysasemilla ole riittävää osaamista, esim. työttömille myönnettävien sairauslomien osalta. Tämä on johtanut siihen, että työkyvyttömiä ihmisiä ohjautuu työttömiksi, eivätkä he saa heille kuuluvia etuuksia, esim. pääse työkyvyttömyyseläkkeelle. Asiakkaan asema ja perusoikeuksien toteutuminen parantuu, kun oikea sosiaali- ja terveystalouksellinen resurssi saadaan käyttöön.

6.11.2019

Muut toimenpiteet

Edellä esiteltyjen kärkiteemojen lisäksi työllisyyspalveluiden seuraavat toimenpiteet tukevat kuntakokeilun tavoitteita:

Yritysyhteistyö, palkkatukityöllistäminen ja työllistämisen lisätuet

Nopeampaan työllistymiseen etsitään kevyempiä ja sujuvampia ratkaisuja muun muassa palkkatuen ja kunnan työllistämistukien käyttöä kasvattamalla. **Palkkatuen käyttöä** lisätään erityisesti **yrityksissä**. Toimenpiteen uutena osana on **uravalmennus** tueksi palkkatukityösuhteissa ja tai työkokeilussa oleville sekä yrityksissä että kaupungin sisällä. Uravalmennuksen keskittäminen tälle kohderyhmälle on tarkoituksenmukaista ja tehostaisi työllistymistä sekä molemminpuolista mielenkiintoa aloittaa palkkatukijakso.

Toisen asteen koulutuksen (mm. Varia) sekä yritysten välistä yhteistyötä kehitetään lisäämällä esim. työkokeiluja ja koulutussopimuksia. Työkokeilujen tavoitteena on työllistyminen sekä toisaalta työttömien osaamisen lisääminen yritysten tarpeita kuunnellen (vastaa osaltaan kohtaanto-ongelmaan). **Yrityskontaktointi ja tapahtumat** (esim. Megarekry) auttavat työnhakijoita ja työnantajia kohtaamaan toisensa. Vantaalla yrityskontakteja vuonna 2018 oli yli 1200 kappaletta. Rekrytointitapahtumia tullaan edelleen järjestämään aktiivisesti ja niitä pyritään toteuttamaan Vantaan eri suuralueilla. Jalkautuminen vaatii toteutuakseen resursseja. Työnantajille avattu puhelinneuvonta jatkuu ja sen kautta saa tietoa työllistämistuista sekä neuvoja niiden hakemiseen. Yritysyhteistyön markkinointia parannetaan ja kehitetään. Työllistämisen **lisätuet** uudistettiin Vantaalla vuonna 2019. Kesätyösetelien käyttö uudistettiin ja otettiin käyttöön nuorten rekrytointituki, jota yritys voi hakea kaupungilta alle 30-vuotiaan työttömän työnhakijan palkkaamiseen. Mikäli palkkatuen ehdot täyttyvät on palkkatuki yhdistettävissä Vantaa-lisään, jota yritykset voivat saada palkkauksesta aiheutuviin kustannuksiin.

Keravan kaupunki myöntää yrityksille ja kolmannen sektorin toimijoille työllistämisen kuntalisää yli kuusi kuukautta työttömänä olleen keravalaisen työllistämiseen. Tuki voidaan yhdistää TE-toimiston myöntämään palkkatukeen. Tuen suuruus on 500 euroa ja sitä voidaan myöntää 12 kuukauden ajan. Tukea voidaan käyttää vain palkkauksesta aiheutuviin kustannuksiin. Alle 30-vuotiaiden ammattiin valmistuneiden nuorten kohdalla ei työttömyysaika vaadita.

Projektit ja hankkeet

6.11.2019

Vantaan kuntakokeilussa hyödynnetään myös elinvoima- ja vetovoimaohjelman tavoitteita ja toimenpiteitä sekä edistetään ohjelmatavoitteiden saavuttamista. Vantaan kuntakokeilussa tullaan hyödyntämään myös työllisyystavoitteellisia ESR- ja EAKR- ja muita EU-hankkeita. Lisäksi maahanmuuttajille suunnattu Vantaan Osaamiskeskus kytketään osaksi kuntakokeilua. Kokeilussa tullaan hyödyntämään maahanmuuttajien oppisopimusten määrän lisäämiseen tähtäävän hankkeen toimintamallia.

Sosiaalisia innovaatioita ja työtä julkisten hankintojen kautta (SIEPP)- projektin päättyessä vuoden 2019 lopussa, projektin toimintamallia jatketaan osana kaupungin vakituisia toimintoja. Se tarkoittaa, että osassa kaupungin hankintoja pyritään edistämään heikossa työmarkkinasemassa olevien työllistämistä. Tämä toteutetaan kehittämällä julkisia hankintoja ja niihin sovellettavia työllistymisehtoja sekä etsimällä uusia tulosperusteisia menetelmiä työllistymistä tukevien julkisten hankintojen yhteydessä.

4. **Arvio potentiaalisista työllisyys- ja muista vaikutuksista**

(arvioiaka potentiaaliset työllisyys- ja muut vaikutukset kokeilualueella)

Kaupunkien intresseissä on lisätä hyvinvointia ja elinvoimaa sekä ehkäistä segregatiota. Edellä mainittujen tavoitteiden kannalta on tärkeää kasvattaa verotulokertymää lisäämällä työllisyysastetta sekä säästää työttömyydestä aiheutuviissa kustannuksissa mm. kunnan osarahoittamasta työmarkkinatuesta. Kaupunki säästää sosiaali- ja terveydenhuollon menoissa pitkällä tähtäimellä, mikäli työttömät asiakkaat saadaan aktivoitua ennen kuin huono-osaisuus alkaa kasaantua.

Työllisyyden kuntakokeilujen tavoitteena on nykyistä tehokkaammin edistää työttömien työnhakijoiden työllistymistä, koulutukseen ohjautumista sekä tuoda uusia ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuteen. Kokeilussa siirretään erillislainsäädännöllä valtion työvoimahallinnon toimivaltaa, resursseja ja osaamista sekä tietojärjestelmät kuntatasolle. Valtion rahoitus vastaa työvoimahallinnon nykyresursseja ja ne suhteutetaan kuntien vastuulle siirtyviin asiakasmääriin ja asiakkaiden palvelutarpeisiin.

Asiakasprosessien ja palveluiden uudelleenorganisoinnin ansiosta on mahdollisuus tehostaa työtä, jota nyt tehdään osin päällekkäisesti kuntien ja työvoimahallinnon välillä. Lisäksi kokeilut mahdollistavat kuntien monipuolisten palveluiden laajemman ja vaikuttavamman käytön. Kokonaisvoimavarojen hyödyntämisen ja prosessien tehostumisen tarkoituksena on mahdollistaa nykyistä parempi asiakaspalveluprosessi sekä laajempi ja vaikuttavampi palveluntarjonta.

6.11.2019

Kuntakokeilujen työllisyysvaikutukset syntyvät edellä mainittujen muutosten sekä näistä johtuvien kehittämisprosessien seurauksena ja ne on suhteuttava tilanteeseen, jossa muutosta nykytilanteeseen ei tehtäisi. Työllisyysvaikutukset voidaan suuntaa antavasti todentaa jälkikäteen mm. koeasetelmalla, jossa kokeilukuntien asiakasmuutoksia vertaillaan mahdollisimman samankaltaisiin verrokkeihin, joita ei ole palveltu vastaavasti. Kokeilujen suunnitteluvaiheessa työllisyysvaikutuksia voidaan arvioida puolestaan suuntaa antavasti asettamalla kokeilulle tavoitteita asiakasprosesseissa ja palveluissa suhteessa nykytason tilastoihin ja edelleen, kuinka paljon nämä asetetut tavoitteet tuottavat työllisyysvaikutuksia suhteessa tilanteeseen, jossa muutosta ei tehtäisi. Vaikutusten toteutumisessa on kuitenkin useita epävarmuuksia, joista osa liittyy esimerkiksi ulkoisvaikutuksiin (mm. työvoiman kysyntä) tai toimeenpanon onnistumiseen.

Vantaan ja Keravan kuntakokeilun työllisyysvaikutukset arvioidaan seuraavasti:

Tehostuminen asiakaspalveluprosessissa työnvälityksen ja asiakkaan omatoimiseen työnhakuun voidaan saavuttaa tehostuneen alkuvaiheen palvelun ja esimerkiksi tavoitteellisempien työllistymissuunnitelmien sekä osuvampien työtarjousten seurauksena. Tavoitellaan 10 % parannusta nykytilaan. Työsuhteiden laatua ei kuitenkaan pystytäkään luotettavasti pelkästään tällä mittarilla osoittamaan. Asiakasprosessin tehostumisen seurauksena, suhteessa kokeilun koulutuksellisiin tavoitteisiin, myös hakeutumista omatoimiseen opiskeluun tavoitellaan lisättäväksi. Omatoimisen opiskelun vaikutus työllisyys siirtymiin on verrattain korkea ja asiakasmäärien kasvulla saadaan hieman pidemmällä aikavälillä (1-2 vuotta) selkeä lisäys työllistymiseen.

Työllisyyspalveluiden tarjontaa lisäämällä ja sisältöjä kehittämällä voidaan saavuttaa myös kokeilun työllisyysvaikutuksia. Erityisen tärkeänä nähdään palkkatuetun työn kysynnän edistäminen yrityksissä, joissa palkkatukijaksot johtavat myös todennäköisimmin pysyvämpiin työllistymistuloksiin. Kokeilussa on mahdollisuus hyödyntää elinkeinopalveluiden työpanosta ja yrityskontakteja palkkatukityön sekä oppisopimustyön edistämiseksi. Alle 30-vuotiaiden asiakkaiden osalta palkkatuen ja oppisopimuksen kysyntää yrityksissä tavoitellaan lisättäväksi 10 % ja vähintään 30-vuotiaiden osalta 5 %.

Työvoimapalveluissa keskitytään erityisesti työkokeilujen ja työvoimapolitiittisen koulutuksen kehittämiseen. Työkokeilun määriä voidaan lisätä sekä jaksojen kokonaismäärää lisäämällä että keskimääräisiä jaksoja lyhentämällä eli läpivirtausta tehostamalla. Uravalmennuksen ja -ohjauksen, osuvampien ja oikea-aikaisempien palvelutarvearviointien seurauksena sekä palvelukehityksen avulla tavoitellaan myös työkokeilujaksojen työllisyys siirtymien vaikuttavuutta mm. Uusien työpaikkojen muodossa. Työvoimapolitiittisen koulutuksen osalta

6.11.2019

keskitytään vastaavasti jaksojen jälkeisten työllisyys siirtymävaikutusten kehittämiseen nykytasosta. Tähän liittyen tulee seurata esim. Palkkatukijaksojen jälkeistä työllistymistä avoimille työmarkkinoille sekä kuntouttavan työtoiminnan jaksojen jälkeisiä siirtymiä lähemmäs työelämää.

Yhteenlaskettu arvio edellisen tavoitteenasettelun perusteella vuositason työllisyysvaikutuksista Vantaalla ja Keravalla on yhteensä noin 700-800 henkilöä ja toteutuu, jos kokeilulle asetettu tavoitteet toteutuvat.

Muiden palveluiden osalta työllisyysvaikutuksia ei ole arvioitu ja osaa niistä (esim. valmennukset, kaupungin omien palveluiden vaikutus) voidaan käyttää yllä lueteltujen palveluiden täydentävinä palveluina. Kuntouttavan työtoiminnan kehittämistä tehdään kokeilussa, mutta tällä arvioidaan olevan enemmän työttömyyden vähenemiseen sekä hyvinvointiin liittyviä vaikutuksia, joista saatavat työllistymisvaikutukset ovat epäsuorempia ja kokeiluajana edellisiä selvästi vähäisempiä.

5. Kokeilun organisointi ja ohjaus kunnissa

Kokeilu tullaan toteuttamaan Vantaan kaupungin ja Keravan kaupungin yhteisenä kokeiluna, mikäli molempien kaupunkien hallitukset tekevät samansisältöiset päätökset yhteisestä osallistumisesta kuntakokeiluun.

Vantaan kaupungin tuleva Kasvupalvelut- palvelualue (1.1.2020 alkaen) ja sen alainen Työllisyyspalvelut palveluyksikkö vastaa työllisyyden kuntakokeilusta ja sen kaupunkitasoisesta koordinaatiosta sekä yhteydenpidosta muihin sidosryhmiin. Keravan kaupungin uusi Konserni- ja elinvoimapaalvelut (1.1.2020) vastaa työllisyyden kuntakokeilusta ja sen kaupunkitasoisesta koordinaatiosta sekä yhteydenpidosta muihin sidosryhmiin.

Työllisyyden kuntakokeilu on Vantaan kaupunkitasoinen kärkiteema. Vantaa ja Kerava perustavat kuntakokeilulle yhteisen hanketoimiston, johon valitaan vetäjä ja varmistetaan riittävät suunnitteluresurssit.

Vantaan ja Keravan työllisyyden kuntakokeilulle perustetaan oma ohjausryhmä, johon nimetään riittävä edustus Vantaan kaupungilta, Keravan kaupungilta, Uudenmaan TE-palveluista, Uudenmaan ELY-keskuksesta, Kelasta ja oppilaitosten edustajat. Ohjausryhmä raportoi kaupunginjohtoryhmälle sekä kaupunginhallitukselle sen määräämällä tavalla.

6. Työllisyyden kuntakokeiluun kohdennetut resurssit

(Arvioikaa ja perustelkaa kuntien työllisyydenhoidon resurssien (henkilöstöresurssit, palvelu- ja kehittämisresurssit) kohdentamista kokeiluun. Eritelkää arviossa nykyisten ja mahdollisten lisäpanostusten kohdentuminen kokeiluun)

Vantaan kaupunginvaltuuston 12.11.2018 hyväksymässä vuoden 2019 talousarviossa työllisyyspalveluihin on varattu yhteensä 38,4 miljoonaa euroa, josta työmarkkinatuen kuntaosuus on 18,5 miljoonaa euroa. Lakisääteisten palveluiden osuus on 7 miljoonaa euroa.

Keravan kaupunginvaltuuston 10.12.2018 hyväksymässä vuoden 2019 talousarviossa työllisyyspalveluihin on varattu yhteensä 3,7 miljoonaa euroa, josta työmarkkinatuen kuntaosuus on 2,4 miljoonaa euroa. Lakisääteisten palveluiden osuus on 0,6 miljoonaa euroa.

Työllisyyden kuntakokeilun henkilöstöresurssin lähteenä toimii Vantaan kasvupalveluiden palvelualue ja Keravan konserni- ja elinvoimapalvelut sekä muilta toimialoilta saatava tuki yhteisten prosessien rajapinnoilla. Tämä resurssi tekee kuntakokeiluun liittyvää työtä oman työnsä ohessa. Kriittistä kokeilun onnistumisen kannalta on kohdentaa riittävästi henkilöstöresurssia työttömyyden alkupään palveluihin.

6.1 Kuntien oma panostus kokeiluun

Vantaan kaupunki panostaa jo tällä hetkellä työllisyyden hoitoon lakisääteisten tehtäviensä lisäksi noin 8,3 miljoonaa eurolla vuodessa ja Keravan kaupunki noin 1,2 miljoonalla eurolla vuodessa. Nämä resurssit tullaan kohdentamaan työllisyyden kuntakokeiluun. Tästä panostuksesta Vantaa kohdentaa henkilöstöresursseja kokeiluun 1,4 miljoonaa euroa vuodessa ja Kerava 0,5 miljoonaa euroa. Palveluresurssiin kohdennetaan Vantaalla noin 5,2 miljoonaa ja Keravalla 0,4 miljoonaa euroa vuodessa. Tähän sisältyy asiakkaille tarjottavat lyhytkoulutukset, kuten työelämän korttikoulutukset, ostopalveluna toteutettu työ- ja toimintakyvyn kartoitukset sekä erilaiset työnhaun valmennukset. Palveluresurssiin sisältyy työllistämisen lisätuet sekä kaupungin palkkatuella työllistämisen nettokustannukset ilman lakisääteisen veloitetyöllistämisen osuutta. Kuntakokeilun toimintojen kehittämiseen Vantaan kaupunki panostaa 1,6 miljoonaa ja Kerava 0,3 miljoonaa euroa. Tämä pitää sisällään muun muassa perustettavan hanketoimiston, esimies- ja suunnittelijaresurssin, henkilöstökoulutukset, panostukset uusien digitaalisten ratkaisujen kehittämiseen sekä Keravan osalta myös palveluiden ostot.

6.2 Kunnan henkilöstöresurssit kokeiluun

Vantaan kaupunki kohdentaa kokeiluun nykyiset työllisyyspalveluiden nykyiset henkilöstöresurssit. Lisäksi Vantaa tulee lisäämään kaupungin hallituksen 28.10.2019 hyväksymän talousarvioesityksen mukaisesti työllisyyspalveluiden vakituisten henkilöstön määrää vuonna 2020 noin 8 prosentilla. Lisäksi talousarvioesitykseen sisältyy yhden lääkäriresurssin kohdentaminen työllisyyspalveluihin. Lääkärivakanssi keskittyy työllistymisen esteenä oleviin terveydellisiin haasteisiin. Lisäksi on neuvoteltu kaupungin eri toimialojen kanssa yhteistyöstä. Vantaalla kokeilun kohderyhmään kuuluu 12 967 asiakasta, joka on poikkileikkausluku. Jotta tämä asiakasmäärä pystytään palvelemaan ja palvelu olisi vaikuttavaa, tulisi kohderyhmä huomioiden asiakkaita olla enintään 100 työntekijää kohden.

Keravan kaupunki kohdentaa kokeiluun työllisyyspalveluiden, elinvoimapaalveluiden sekä kaupungin toimialojen henkilöstöresursseja. Keravalla kokeilun kohderyhmään kuuluu 1 890 asiakasta, joka on poikkileikkausluku. Myös Keravan tavoitteena on, että kohderyhmä huomioiden asiakkaita voi olla enintään 100 työntekijää kohden.

Molempien kaupunkien nykyresursseja pyritään uudelleen kohdentamaan siten että työttömien alkuvaiheen henkilökohtaiseen asiakaspalveluun kohdentuu nykyistä edemmän resurssia.

6.3 Esitys TE-henkilöstön määrästä

TE- palveluista siirrettävissä resursseissa on huomioitava kokeiluun siirtyvä asiakasryhmä. Kokeilun kohderyhmä on työttömyysetuuden perusteella haastavin asiakasryhmä ja TE-palveluiden asiakkuuteen jää pääasiassa keveimmän palvelutarpeen asiakkaita. Tämä tulisi huomioida siirtyvien henkilöstöresurssien lisäksi kiintiöidyissä hankintamäärärahoissa. Myös maahanmuuttajien palvelut on arvioitava resurssien osalta muuta asiakasryhmää raskaammaksi. Tämä korostuu erityisesti pääkaupunkiseudulla, missä merkittävä osa kohderyhmän asiakkaita on vieraskielisiä.

Työttömyysturvan osuus kokeilujen asiakasprosessista tulee rajata lainsäädännön ja viranomaisvastuun delegointipäätösten myötä enintään 15-20 prosenttiin. Toivotaan, että asiakkaalle saadaan luotua toimiva käytäntö ja selvitetään esimerkiksi Pirkanmaan alueellisen kokeilun mukaisen mallin mahdollisuus.

Alustavien laskelmien mukaan Uudenmaan TE-toimisto olisi esittämässä, että Vantaalle kokeiluun kohdennettava henkilöstöresurssi olisi 46 te-asiantuntijan henkilötyövuotta (näistä 25 on jo Vantaan työnjohdon alla) ja Keravalle 7 henkilötyövuotta. Vantaan ja

6.11.2019

Keravan kaupunkien näkökulmasta tämä resurssointi on alimitoitettu. Vantaan kaupunki toteaa, etteivät työllisyyskokeilun tavoitteet ole saavutettavissa TE-hallinnon alustavien laskelmien mukaisilla resursseilla.

Vantaan ja Keravan kaupungit esittävät, että TE-hallinnosta siirtyisi riittävä resurssi asiakastyöhön, esimiestyöhön, suunnitteluun sekä toimintojen kehittämiseen.

7. Kuntien, ELY-keskuksen ja TE-toimiston välinen yhteistyö

(Minkälaista yhteistyötä ja keskusteluja kokeilusuunnitelman valmistelussa on käyty kuntien ja alueen ELY-keskuksen ja TE-toimiston kanssa.)

Vantaan kaupunki ja Keravan kaupunki ovat keskustelleet alustavasti ELY-keskuksen ja TE-toimiston kanssa ennen hakuaikaa sekä aktiivisesti hakuaikana. Yhteistä kokeilua on suunniteltu yhteistyössä mm. 29.10.2019 järjestetyssä suunnittelutyöpajassa, johon on osallistunut edustajat kaupungin eri toimialoilta sekä Uudenmaan Te-palveluista. Tapaamisessa on yhteistyössä hahmoteltu kokeilun tavoitteita.

Vantaalla yhteistyön aloittamista tukee lähtökohtaisesti hyvä tilanne, sillä työllisyyspalvelut ja TE-palvelut sijaitsevat samassa kiinteistössä. Muista Uudenmaan TE-toimiston resursseista ei ole tietoa. Keravan kaupunki on käynnistänyt keskustelut Järvenpään TE-toimiston kanssa kuntakokeiluun liittyen. Keravalla ei ole omaa TE-toimistoa, joten asiakkaat asioivat pääsääntöisesti Järvenpään toimipisteessä. Kokeilua tukee esimerkiksi se, että Vantaan kaupunki ja TE-toimisto ovat sopineet nuorten palvelukokonaisuuden keskittämisestä yhteisiin tiloihin. Ohjaamo ja TE-toimiston nuorten palvelut ovat rakentamassa yhteisiä toimitiloja kiinteistöön, jossa toimii myös useita muita kaupungin palveluita. Uusi palvelukokonaisuus mahdollistaa sujuvan asiakasohjauksen ja tiedonkulun, yhteisten prosessien luomisen sekä matalan kynnyksen tuen nuorille ja ohjauksen työhön, koulutukseen ja palveluihin saman katon alta. Kuntakokeilun myötä nuorten palvelut saadaan täten entistä saumattomammaksi kokonaisuudeksi mm. yhteisten asiakastietojärjestelmien ja johtamisjärjestelmän ansiosta.

päiväys

nimi
tehtävä
kunta

6.11.2019

LIITTEET

Liite 1. Kuntien yhteistä kokeilua koskeva aiesopimus

Liite 2. Kokeiluun osallistuvien kuntien kunnanhallitusten päätökset (pöytäkirjat)

Liite 3. Vantaan ja Keravan kokeiluun kohdentamat resurssit

6.11.2019

LIITE

Liite Vantaan ja Keravan kokeiluun kohdentamat resurssit

Vantaan kaupungin resursointi kokeiluun YHT:		€
		8 255 300
Henkilöstökustannukset		1 400 794
Palvelut		5 217 716
Toiminnan kehittäminen		1 636 791
Lakisääteiset palvelut ja muu panostus työllisyyden hoitoon		€
		26 012 863
TYP		996 131
Kuntouttava työtoiminta		4 389 508
Velvoitetöyllistäminen (<i>nettokustannukset</i>)	noin	1 614 742
ESR rahoitusta tai vastaava rahoitusta saavat hankkeet		512 482
Työmarkkinatuen kuntaosuus		18 500 000
Keravan kaupungin resursointi kokeiluun YHT:		€
		1 156 186
Henkilöstökustannukset		494 970
Palvelut		409 540
Toiminnan kehittäminen		251 676
Lakisääteiset palvelut ja muu panostus työllisyyden hoitoon		€
		3 042 320
TYP		74 550
Kuntouttava työtoiminta		427 770
Velvoitetöyllistäminen (<i>nettokustannukset</i>)	noin	140 000
Työmarkkinatuen kuntaosuus		2 400 000